

Кыргыз Республикасы
Ош облусу
Ноокат району
«Мехатроника» ийрими

*Ноокаттымдын алмасынан
айланайын !*

Алмалуу таттуулар

Долбоордун максаты:

- 1. Айылыбыздын жана мектебибиздин айланасындагы дүкөндөрдөгү зыяндуу тез татымдарды жок кылуу.
- Табыйгый таза жана арзан азык-түлүктөрдү сатыкка алып чыгуу. Келечек муундарга туураа тамактануу жөнүндө түшүндүрүү иштерин жүргүзүү жана ден соолуктарына кам көрүү.

- 2. Каалоочулар мисалы мектеп окуучуларын эмгекке үйрөтүү.
- 3. Биз ушул алмадан башталган кичинекей бизнесибизди андан ары өнүктүрүп элге жайылтуу. Ал эми түшкөн кирешеге айылыбызга чакан бир ишкана ачалы деп жатабыз. Эгер бул идеябыз ишке ашса айылыбызга өтө пайдасы тиет. Анткени айылдагы ишсиз тургундарыбыз да иш менен камсыз болот эле.

Биздин алмалар

Көйгөйлөрүбүз

- Азыркы учурда тез татым тамактар газировка энергетик суулар эл арасында **өтө** кеңири тараган. Алардын айынан адамдардын ден соолугуна зыян келтирип **көптөгөн** ооруу келип чыгып жатат. Аталган азыктардын бири да табигый пайдалуу эмес. Ал эми кээ бирин чынында эле **өтө көп** зыяны бар, тез даярдалган азыктар фри, крешки, шаурма жана куурулган башка дагы азыктар ден соолукка **өтө** зыян.

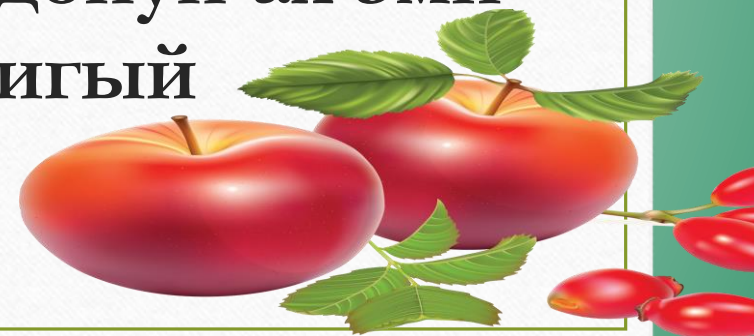

- анткени алар бир нече куурулган майга жасалат убакыт өтүп олтуруп ошол тез татым организмдин тамак сиңирүү процесин бузат ал эми газдалган суусундуктар клиникалык изилдөөнүн жыйынтыгында күнүнө 2 бөтөлкө газдалган суу ичсе ичеги карындын шишигине алып келүүсү мүмкүн. Газдалган суу тамак сиңирүүдө башка организмдеги баалуу минералдарды тазалайт ал тургай сөөктөгү кальцийдин азаюусуна себеп болот.

Айлымдын алмасы

- Негизинен эле кыргыз турмушунда камыр тамак эң чоң ролду ойнойт. Бирок азыркы учурда химикаттар чыгып кеткенине байланыштуу камыр тамактарды ачытуу үчүн жасалма ачыткы (дрож) жана ошого окшогон химикатты колдонуп жатышат. Ал эми дрождун зыяны болсо тукумсуздукка алып келет. Өт ооруусу боор оорууларына чалдыктырат. Муну менен мен эмне дегим келди эзелтеден эле энелерибиз пайдаланып келе жаткан ачыткыны колдонуп ал эми тез татымдардын ордуна туура жана табигый тамактанууңуздарды сунуш кылабыз.

Алмадан таттууларды бышырдык

Алма шербети

3. Себептери:

ДУКӨНДӨГҮ ЗЫЯНДУУ ТЕЗ ТАТЫМДАРДЫН ЖАНА
ГАЗДАЛГАН СУУСУНДУКТАРДЫН КӨБӨЙҮҮСҮ. АР КАНДАЙ
ХЗИМИЯЛЫК НЕРСЕЛЕРДИН КОШУЛУШУ. БАЛДАРДЫН
ТАНАПИС УЧУРУНДАГЫ ЗЫЯНДУУ ЗАТТАРДЫ АЛЫП ЖЕШИ
ЖАНА АЛАРДЫН АР КАНДАЙ ЖУГУШТУУ ООРУУЛАРДЫН
ПАЙДА БОЛУШУ. АЛ ЭМИ УШУЛ КӨРҮНҮШ ЧОҢДОРДУН ДА
АРАСЫНДА БОЛУП ЖАТАТ.

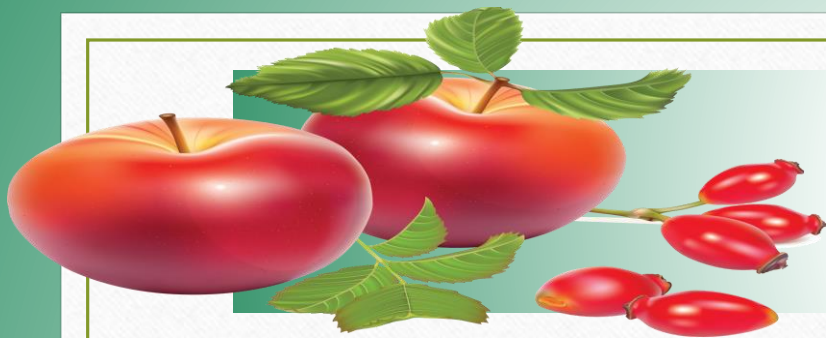

4. *Корутунду:*

- **МЫНА УШУНДАЙ КӨРҮНҮШТҮ ЖОЮУ ҮЧҮН ЭМНЕ КЫЛЫШЫБЫЗ КЕРЕК? Эң алгач дүкөндөгү тез татым жана газдуу суусундуктарды ордун нукура табигый суусундуктарга жана тоюмдуу таттууларга алмаштыруу керек. Ошол себептүү биз табигый витаминге бай адамга пайдасы тийген мөмө-жекемиштерден алманы тандап алдык. Биз алмалардан алмалуу пирог, алмадан жасалган таттуулар жана суусундуктарды жасап жатабыз. Биз бул иш менен сентябрь айынан бери алектенип азыркы кезде сатууга чыгарган мезгилибиз. Сиздердин оюңузда да ушул алмаларды кайсыл жерден алат деп ойлошуңузда мүмкүн. Биз бул алмаларды мектептин көмөкчү чарбасында 1 гектар жеринде 1200 түп карлик алма көчөтүбүз бар, бүгүнкү күндө ошол алмаларыбыз жетилип түшүм берип жатат. Ошол эле алмадан алып алмалуу тооч, алмадан шербет, алмадан момпосуй жана башка алмалуу таттууларды жасап жатабыз.**

5. Финансы

- Быйыл биз алма бактан 1жарым тонна түшүм алдык. Ал алмалардан биз пирог , шербет, шириндиктерди жасап сатып жатабыз. Пирогдун бир бөлүгүн 15 сомдон, шербеттин чоң бөтөлкөсүн 15 сомдон, кичи бөтөлкөсүн 10 сомдон, шириндиктерди 10 сомдон сатабыз. Андан түшкөн бир күндүк акча 1500 сом болот. Ал акчаны биз чакан ишкана ачуу үчүн чогултуп жатабыз. Азыр 2 айдын чогулган акчасы чыгашалары менен 45000 сом болду. Чыгашалары дегенде булар: ун, шекер идиштер жана башка керектелүүчү азык- түлүктөргө кеткен акчалар.

Bermet

6. ЖЫЙЫНТЫК

- Эгер бул долбоор ишке ашса биз келечекке, коомго чоң салым кошкон болобуз. Канчалаган оорулардын алдын алып жана эмгекке үйрөнөбүз. Бул биз үчүн абдан маанилүү.

Көңүл бурганыңыздарга рахмат!

Кыргыз Республикасы
Ош облусу,
Ноокат району,
«Мехатроника» ийрими

«Мектеп-биздин
жашыл үйүбүз»
аттуу социалдык
долбоор.

Долбоордун темасы:
Мектебибизди жана айылыбызды
таштандыдан тазалоо.

Көйгөйлөр:

Азыркы мезгилде Швеция таштандыны кайра иштетип экономикасына чоң салым кошуп жатат, ошондой эле Япония кайра иштетилген таштандыдан арал курду.

Ал аралда үйлөр бардык шарттары менен адамдар жашашат.

Биздин Кыргызстанда таштандылар абдан көбөйүп, таштанды шаарга айланып баратабыз. Эл жүрүүчү жолдордун четтеринде пластмасса пакеттердин агарып учуп жүргөнү аябай зээнди кейитет.

Жол боюндагы адырларга ташталган таштандылар жаратылышка чоң зыянын алып келип, ошол жердеги өсүмдүктөрдүн өсүүсүнө жаныбарлардын кээ бир түрүнүн жок болуп кетүү коркунучуна алып келүүдө. Кичинекей эле биздин айылдын орто эсеп менен чыгарылган 1 жылдагы таштанды 180 000 тонна болот экен. Ошондой эле чоң шаар, райондогу таштандыларчы?

Алардын эң негизги себептери:

- ✓ Адамдардын жана жаш өспүрүмдөрдүн кайдыгерлиги, жоопкерчилигинин жоктугу;
- ✓ Таштоочу урналардын жок болуусу;
- ✓ Мамлекеттин таштандыга көңүл бурбай жаткандыгы;
- ✓ Кайра иштетүүчү заводдордун жок болушу;

Максатыбыз:

- ✓ Айылыбызды жана мектебибизди таштандыдан тазалоо;
- ✓ Урналарды жайгаштыруу;
- ✓ Келечек муундарга жаштарга түшүндүрүү иштерин жүргүзүү;
- ✓ Жаратылышты сактап калуу, кам көрүү;
- ✓ Табигат тартуулаган экологияга аяр мамиле кылуу.

Мына ушундай көрүнүштү жоюу үчүн биз эмне кылышыбыз керек?

Эң алгач базардагы, магазиндердеги полиэтилен пакеттерин кагаз же көп жолу колдонулуучу баштыктарга алмаштыруу керек.

Урналарды жайгаштыруу аларды айнек, кагаз, пластмасса үч урнаны катары менен жайгаштыруу. Мектептерде, жер-жерлерде урналарга бөлүп салуу боюнча түшүнүк берүү;

Финансылык жардам:

Бул экология глобалдуу долбоор болгондуктан инвесторлор аябай көңүл бурат жана көңүл чордонунда ар кандай уюмдар дагы аябай кызыктар. Биз алар менен иш алып барсак каражатты максаттуу пайдалансак көздөгөн максатыбызга жетебиз жана келечегибизди сактап калабыз.

Эгер бул долбоор ишке ашса
анда коомго, жаратылышка,
келечекке чоң салым кошкон
болобуз.

Канчалаган ооруулардын алдын
алып флора, фаунабызды сактап
калабыз. Бул биз үчүн абдан
маанилүү.